

PÄÄSKYSEN KIRJASTO

RANSKALAISIA SATUJA

11 vihko

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

1913

Elämän linna.

Salernon kaupungissa Italiassa asui kerran vanha kiltti eukko, joka oli kalastajan leski. Hänen ainoa turvansa oli kaksitoistavuotias poika, hänen pojanpoikansa, jonka isä oli hukkunut myrskyssä ja äiti heti jälestäpäin kuollut suruun. Pojan nimi oli Gracioso. Hänellä ei ollut ystävää muuta mitään koko avarassa maailmassa kuin isoäiti. Aamuisin, kun isoäiti meni merenrannalle kokoamaan näkinkenkiä ja simpukoita, seurasi poika häntä, ja hän auttoi vanhusta verkonpaikkuussa, mutta sen ohella hän vain odotti sitä aikaa, jolloin itse varttuisi mieheksi ja saisi lähteä kalalle. Hän oli kaunis ja reipas, ja kun hän tuli torille kalavasuiheen, ostivat kaikki mieluummin häneltä.

Mutta isoäiti oli vanha ja heikko. Hänellä oli vain yksi hammas enää suussa, ja hänen päänsä tutisi, ja silmät olivat punaiset ja niin heikot, että hän töin tuskin näki eteensä. Joku aamu hänen oli yhä vaikeampi nousta jalkeille. Hän tunsu, ettei hän enää kauan eläisi. Senvuoksi hän iltaisin ennen maatapanoan antoi Graciosolle monta hyvää neuvoa, jotta hän osaisi tulla toimeen, sittenkun hän kerran jäi yksin maailmaan. Hän neuvoi paikkaa kenen kalastajan puoleen hänen piti kääntyä, ja ketä hänen piti välttää, ja kuinka hän ahkeruutta ja siisteyttä noudattaen saattoi päästä eteenpäin ja saada veneen ja kalastusneuvot.

Poika ei mielellään kuunnellut näitä hänen puheitaan, ja kerran kun eukko taas alkoi häntä neuvoa, keskeytti poika hänet sanoen:

— Isoäiti ei saa minua jättää, minulla on vahvat käsivarret, voin tehdä työtä kahden edestä. Mutta jos minä joskus tulen mereltä kotiin enkä tapaa isoäitiä kotona, en totta maar jaksa elää kauemmin.

— Poikani, sanoi eukko, en jätä sinua aivan yksin. Kun kuolen, saat kaksi suojelijatarta, joiden vertaista ei itse kuninkaallakaan ole. Kauan aikaa sitten tein palveluksen kahdelle hienolle naiselle, ja he muistavat sen kyllä, jos joskus pyydät heiltä apua.

— Mitä hienoja naisia ne ovat? kysyi Gracioso,

joka ei kotona töllissä ollut nähnyt muita kuin kalastajaeukkoja.

— Kaksi haltiatarta, vastasi eukko, vesien haltiatar ja metsien haltiatar. Kuuntele, niin kerron sinulle salaisuuden, jonka tähän asti olen kätkenyt. Kymmenen vuotta sitte siihen aikaan, kun isäsi ja äitisi kuolivat, menin eräänä päivänä rannalle kokoamaan äyriäisiä. Kuljin kumarassa maata kohti, kun yhtäkkiä näin kalalokin, joka lentää liiteli rannalle päin. Annoin sen laskeutua rantaan enkä liikkunut, jotta en sitä pelottaisi. Samassa tulla kiemurteli kaunis viheriäinen käärme vuorenkolosta ja mateli kalalokkia kohti. Kun se oli linnun saavuttanut, ei kumpikaan näyttänyt hämmästyneeltä, päinvastoin kiertäytyi käärme lokin kaulaan ikäänkuin sitä hartaasti syleillen. Hetkisen kuluttua ne erosivat toisistaan. Käärme mateli takaisin vuorenkoloon, ja lokki lensi merelle.

Olin hyvin kummissani näkemästäni. Seuraavana päivänä palasin samaan aikaan piilopaikkaani ja näin taas saman näyn kuin eilenkin. He olivat haltiattaria, siitä olin varma, kenties lumottuja haltiattaria, joita voisin auttaa. Mutta miten? En uskaltanut näyttäytyä, sillä olisinhan voinut heitä sillä suututtaa ja saattaa itseni vaaraan. Oli parempi odottaa. Kokonaisen kuukauden pidin silmällä käärmettä ja lokkia. Huomasinpa silloin eräänä päivänä, että suuri

musta kissa hiipi yhtymäpaikalle ja kätkeytyi kallion taakse, aivan minun lähelleni. Musta kissa — se oli tietysti noita, sen heti arvasin. Nyt oli paras pitää silmät auki. Ja kuinkas ollakaan, tuskin olivat käärme ja lokki syleilleet toisiaan, kun kissa äkkiä loikkaa piilostaan heittäytyen niiden niskaan. Mutta samassapa olin jo minäkin siinä, ja iskin käsiksi rosvoon, joka jo oli saanut käärmeen ja lokin kynsiinsä. Se sätki, kynsi ja puri, mutta siitä en minä välittänyt, otin vain puukkoni ja leikkasin siltä pään ja käpälät poikki. Sitten heitin ruumiin mereen.

Kun sen olin tehnyt, näin edessäni kaksi hienon hienoa naista. Toisen päätä koristi valkosulkainen kruunu, toisella oli käärmeennahka vyötäisillään. He olivat vesien haltiatar ja metsien haltiatar. Ilkeä noita oli loihtinut toisen lokiksi ja toisen käärmeeksi, mutta minun avullani he olivat päässeet lumoista.

— Pyydä mitä tahdot, he lausuiivat, niin saat sen heti.

Minä ajattelin omaa vanhuuttani ja kuinka paljon olin jo maailmassa rehkinnyt, ja sitten arvelin, ettei minun kannattanut toivoa mitään enää täällä maan päällä. Mutta sinä olit pieni, ja joskus maailmassa saatoit ehkä tarvita jotain oikein välttämättömästi. Mietin siis mielessäni, että olisi suuri ilo minulle, jos saisin haltiattaret joskus auttamaan sinua. Kiitin

siis haltiattaria ja pyysin heitä muistamaan minua vastaisuudessa, kun heitä kutsun avukseni. Vesien haltiatar veti silloin sulan kruunustaan ja antoi sen minulle, ja metsien haltiatar ojensi minulle suomuksen nahastaan. Ja toinen heistä lausui:

— Kun tarvitset apuamme, niin laske tämä sulka ja tämä suomus astiaan, jossa on puhdasta vettä ja huuda sitten meitä. Ja vaikka olisimme maailmojen äärissä, tulemme heti kuitenkin sinun luoksesi.

Minä taivutin päätäni kiitokseksi. Kun loin katseeni ylös, olivat he kadonneet. Minulla ei ollut edes haavoja käsissäni jotka kissa oli repinyt. Mutta sulka ja suomus olivat vielä kourassani. En siis ollut nähnyt unta.

— Missä ne nyt ovat? kysyi Gracioso.

— Olen tallettanut ne tarkoin, vastasi eukko, enkä aikonut näyttää niitä sinulle, ennenkuin tulisit suureksi ja saisit niistä hyötyä. Mutta koska tunnen pian kuolevani, lienee parasta, että saat ne heti. Leipähinkalomme pohjalla on pieni arkku riepujen peitossa, ja arkussa on pieni pahvilipas. Avaa lipas, niin löydät sulan ja käärmeen suomuksen. Olen kätkenyt ne pumpuliin. Mutta käsittele niitä varovasti, ettei vahinkoa tapahdu. Kyllä sitten sanon sinulle, mitä sinun vielä tulee tehdä.

Gracioso haki esille lippaan ja vei sen eukolle, joka ei enää jaksanut nousta vuoteeltaan. Hän otti varo-

vasti pumpulista molemmat kallisarvoiset esineet ja sanoi :

— Aseta nyt vesivati keskelle huonetta! Pudota sulka ja suomus veteen ja toivo samalla jotain itsellesi. Pyydä rikkautta, valtaa, viisautta, mitä ikänä haluat! Mutta tule ensin tänne, jotta saan sinua siunata, rakas lapi, sillä tunnen kuoleman jo lähestyvän.

Mutta Gracioso ei häntä kuunnellut. Hän asetti nopeasti vadin keskelle huonetta, heitti sulan ja suomuksen veteen ja huusi:

— Tulkaa tänne, vesien haltiatar ja metsien haltiatar! Minä tahdon, että isoäitini eläisi ikuisesti!

Samassa vesi alkoi kiehua ja poreilla. Vati kasvoi ja paisui suunnattoman suureksi maljaksi, joka töin tuskin mahtui pirttiin. Ja maljasta nousi kaksi ihana naista, joilla oli taikasauva kädessä. Toisella oli tuore lehtiseppele päässä ja timanttiset korvarenkaat. Hän oli metsien haltiatar. Vesien haltiattarella oli kaislakruunu päässään ja häntä verhosi sininen valkoisilla vesilinnunhöyhenillä reunustettu huntu. Molemmat haltiattaret katselivat Graciosoa hymyillen. Mutta poika oli niin hämmästynyt, että hän piiloutui isoäidin taakse ja katseli vain arasti haltiattariin.

— Tässä nyt olemme, lapseni, sanoi vesien haltiatar. Olemme kuulleet rukouksesi, joka tuottaa kunniaa hyvälle sydämellesi. Mutta jotta voisimme sinua auttaa, täytyy sinun itse toimittaa vaikea työ.

Me voimme kyllä pidentää isoäitisi elämän. Mutta jos tahdot hänelle ikuista elämää, täytyy sinun kulkea Elämän linnaan, joka on täältä neljän päivämatkan päässä, Siciliaan päin. Siellä on Kuolematomuuden lähde. Jos voit kulkea nämä päivämatkat tieltä poikkeamatta, ja sitten linnaan saavuttuasi voit vastata kolmeen kysymykseen, niin saat, mitä etsit. Mutta mieti tarkoin, ennenkuin lähdet matkaan, sillä tiellä kohtaa sinua

monta vaaraa. Jos et yhtenä ainoana iltana ennätä päivämatkasi päähän, menetät sen, mitä olet toivonut. Ja vielä päälle päätteeksi täytyy sinun jäädä siihen maahan ikipäiviksesi. Tähän asti ei vielä kukaan ole sieltä palannut.

— Minä tahdon mennä sinne, sanoi Gracioso.

— Lapseni, sanoi metsien haltiatar, sinä olet niin nuori. Et edes löydä tietä.

— Ei se mitään tee, vastasi taaskin Gracioso. Te ette varmaankaan hylkää minua, kauniit haltiattaret, ja isoäitiäni pelastaakseni menen vaikka kuinka kauas.

Silloin otti metsien haltiatar lyijypalan rikkonaisesta ikkunaruuudusta ja asetti sen käteensä.

Heti se alkoi sulaa ja kiehua. Mutta haltiatar ei näkynyt piittaavan kuumuudesta. Viimein hän heitti lyijyn takkaan, jossa se muodostui kaikenlaisiksi esineiksi.

— Mitä näet tuolla? kysyi haltiatar Graciosolta.

— Jotain koiran tapaista, vastasi poika, koira se on ja sillä on pitkä häntä ja suuret korvat.

— Kutsu sitä! sanoi haltiatar.

Poika teki niin, ja heti kuului koiranhaukuntaa, ja sulatetusta lyijystä juoksi esiin mustanruskea koira. Se alkoi hyppiä ja tanssia Gracioson ympärillä.

— Siitä tulee sinulle matkatoveri, sanoi haltiatar. Sen nimi on Uskollinen. Se näyttää sinulle tietä. Mutta muista, että sinun velvollisuutesi on sitä johtaa eikä sallia sen johtaa itseäsi. Jos saat sen tottelemaan itseäsi, käy sinun hyvin, mutta jos sinä tottelet sitä, saattaa se sinut onnettomuuteen.

— Eikö minulla sitten ole sinulle mitään antamista, Gracioso rukka? sanoi vesien haltiatar.

Hän katseli ympärilleen ja otti pienen paperipalan lattialta. Sen hän heitti uuniin. Paperipala syttyi tuleen, ja kun se oli palanut, näkyi tuhansittain pieniä kipunoita, jotka ikäänkuin juoksivat toistensa jälkeen. Kun viimeinen niistä oli sammumaisillaan puhalsi haltiatar siihen. Samassa kuului linnunviserystä, ja takasta lensi pääskynen. Se liiteli ensin vähän aikaa pelästyneenä ympäri huonetta mutta asetui sitten rauhallisesti istumaan Gracioson olkapäälle.

— Siitä saat matkatoverin, sanoi haltiatar. Sen nimi on Miettivä ja se näyttää sinulle tietä. Mutta muista, että sinun tulee johtaa sitä eikä sen sinua. Jos saat sen itseäsi tottelemaan, palvelee se sinua hyvin, mutta jos sinä tottelet sitä, saattaa se sinut turmioon.

— Sekoita tuhkaa, sanoi haltiatar, ehkä löydät vielä jotain.

Gracioso löysi nyt kristallipullon, joka välkkyi kuin timantti.

— Tuossa pullossa on sinun tuotava kuolemattomuuden vettä, sanoi haltiatar. Ihmiskäden tekemä pullo särkyisi sirpaleiksi.

Pullon vieressä Gracioso näki tikarin, joka näytti olevan hyvin hyvä ase.

— Sisareni ei saa olla anteliaampi kuin minä, sanoi toinen haltiatar. Hän veti tuolinselkämyksestä oljenkorren ja puhalsi siihen. Heti paisui olki ja siitä tuli

ihmeen kaunis pyssy, jota koristi helmisimpukka ja kultakirjailut. Sitten hän otti vielä toisen oljen ja puhalsi siihen, jolloin se muuttui hihnaksi ja patruunalaukuksi. Kun Gracioso heitti sen hartioilleen, sopi se hänelle mainiosti, ja hän näytti prinsiltä, joka oli metsälle menossa.

Sitten haltiattaret katosivat. Gracioso ja isoäiti puhelivat vielä kauan keskenään. Poika pyysi mummoa kärsivällisesti häntä odottamaan, ja eukko puolestaan neuvoi poikaa tarkoin seuraamaan haltiattarien neuvoja eikä poikkeamaan oikealta tieltä.

— Ei tosin minun tähteni, sanoi hän, sillä minä olen valmis kuolemaan, ja olen pahoillani, ettet toivonut muuta, mutta oman itsesi tähden kehoitan sinua kuuliaisuuteen, Gracioso. Minä tahtoisin, että palaat luokseni.

Kun Gracioso oli laskeutunut levolle, makasi isoäiti kauan valveilla ja katseli poikaa. Hän oli levoton ja huolestunut ajatellessaan pojan matkaa. Mutta Gracioso nukkui levollisesti.

Ennenkuin aamuaurinko oli ehtinyt punata taivaanrantaan, alkoi pääskynen visertää ja Uskollinen vetää peitteestä.

— Ylös, isäntä, lähtekäämme matkaan! sanoivat molemmat matkakumppanit, ja Gracioso ymmärsi heidän puheensa, sillä senkin lahjan hän oli saanut ystäväisiltä haltiattarilta. — Päivänkoite valaisee jo

merta, linnut livertelevät, kukat aukaisevat kupunsa aamuauringolle. Lähtekäämme matkaan, on jo aika.

Gracioso heitti sydämelliset jäähyväiset isoäidille ja lähti matkaan. Hän suuntasi kulkunsa sille tielle, joka johtaa Pestumin kaupunkiin. Miettivä liiteli sinne tänne ja ajeli kärpäsiä. Uskollinen hieroi selkäänsä isäntäänsä vasten tai juoksi hänen edellään.

Kun he olivat noin peninkulman matkan päässä

kaupungista, huomasi Gracioso Uskollisen keskustelevan muurahaislauman kanssa, joka marssi tietä pitkin säännöllisissä riveissä kuljettaen kaikki tavaranansa matkassaan.

— Minne te aiotte? kysyi Gracioso niiltä.

— Elämän linnaan, vastasivat muurahaiset.

Vähän kauempana kohtasi Miettivä sirkat, ja kapaleen matkan päässä perhoset ja mehiläisetkin. Kaikki aikoivat Elämän linnaan juodakseen Kuole mattomuuden lähteestä. Koko seura päätti yhtyä samaan matkaan, koska he kaikki aikoivat samalle suunnalle. Miettivä esitti Gracioson nuorelle perhoselle, joka oli hauska lörpöttelijä. Siitä ja pojasta tuli pian hyvät ystävät.

Perhosten tapa ei ole kulkea suoraa tietä eteenpäin. Gracioson uusi ystäväkin katosi joka silmänräpäys ruohikkoon tai pensaisiin. Gracioso, joka ei koskaan eläissään ollut saanut vapaasti juoksennella, seurasi perhosta kaikilla sen harharetkillä eikä piitannut rahuakaan siitä, kuinka kauan päivämатka kesti. Mutta hetkisen kuluttua perhonen väsyi.

— Älä mene kauemmaksi! sanoi se Graciosolle. Katso, kuinka kaunista täällä on. Tunnetko, kuinka kukat tuoksuvat! Pysähtykäämme tänne! Tämä on elämää!

— Eteenpäin! sanoi Uskollinen. Päivämатka on pitkä, ja me olemme vasta sen alussa.

— Eteenpäin, sanoi Miettivä. Taivas on kirkas, näköpiiri ääretön. Jatkakaamme vain matkaa.

Gracioso tuli taas järkiinsä ja läksytti kelpolailla perhosta. Mutta se lentää liipotteli vain sinne tänne eikä välittänyt pojan nuhteista tään taivaallista.

— Mitä se minuun kuuluu! sanoi perhonen. Eilen olin toukka, tänään ei minua enää ole. Tahdon nauttia nyt.

Ja se laskeutui vastapuhjenneelle ruusulle.

Sen tuoksu oli niin voimakas, että perhoraukka tukehtui. Turhaan koetti Gracioso elvyttää sitä eloon. Hän itki sen kuolemaa ja kiinnitti sen sitten neulalla hattuunsa muistoksi.

Päivällisen aikana pysähtyivät sirkat vuorostaan.

— Aletaanpa laulaa, ehdottivat ne. Mehän aivan menedymme helteeseen, jos vielä vaan taistelemme voimakasta puolipäivän aurinkoa vastaan. On niin ihanata elää rauhassa. Tulepas, Gracioso, me huvitamme sinua, yhdy meidän laulumme.

— Kuunnellaan niitä, sanoi Miettivä, ne laulavat niin hyvin.

Mutta Uskollinen ei tahtonut pysähtyä. Sillä oli kuin tulta suonissaan. Ja se haukkui niin kauan ja kiihkeästi, että Gracioso unohti sirkat ja seurasi sitä edelleen.

Illalla kohtasi Gracioso mehiläisen, joka kuljetti saalistaan.

— Minne sinä aiot? kysyi hän.

— Minä palaan kotiin, vastasi mehiläinen. En tahdo jättää pesääni.

— Mitä? huudahti Gracioso. Aiotko sinä, joka olet niin uuttera tehdä kuin sirkat ja luopua osuudestasi kuolemattomuuteen?

— Elämän linna on aivan liian kaukana, vastasi mehiläinen. En ole niin kunnianhimoinen kuin sinä. Jokapäiväinen työni riittää minulle. Minua eivät matkat huvita. Työ on minun elämäni.

Gracioso tuli pahoilleen kadottaessaan jo ensimmäisenä päivänä niin monta matkatoveriansa. Mutta ajatellessaan, kuinka kevyesti ensimmäinen päivämatka oli kulunut, reipastui hänen mielensä. Hän hyväili Uskollista ja vaipui toivorikkaana sikeään uneen nähden unta isoäidistä ja molemmista haltiattarista.

* * *

Seuraavana päivänä Mieltivä herätti jo aamun valjetessa nuoren isäntänsä.

— Meidän täytyy lähteä matkaan! Meren rannat valkenevat jo, linnut laulavat, kärpänen surisee, kukka aukeaa auringolle. Jalkeille! On jo aika.

— Maltahan hetkinen! sanoi Uskollinen. Päivämatka ei ole pitkä. Jo ennen päivällistä voimme

saapua Pestumin temppeliin, jossa meidän on määrä yöpyä.

— Muurahaiset ovat jo jalkeilla, intti Miettivä. Tie on huonompi tänään kuin eilen ja kulku vaivaloisempaa. Eteenpäin!

Gracioso lähti matkaan innokkaampana kuin edellisenä päivänä. Aamu oli ihana. Oikealta näkyi meri, joka hiljaa vyörytti mahtavia laineitaan rantaa vasten, vasemmalla siinsivät kaukana rusoreunaiset vuoret, yltympärillä vihannoivat pensaat ja tuoksuvat kukkaset. Heidän yllään kaartui pilvetön, sininen taivas. Gracioso oli reipas ja iloinen ja luuli jo piankin olevansa perillä.

Uskollinen loikki vainioilla ja pelotti pyyt lentoon. Miettivä katosi kauas avaruuteen ja leikkitteli siellä valolla. Äkkiä Gracioso huomasi pensaikossa peuran, joka katseli häntä ikävöivin silmin ja ikäänkuin kutsuen. Poika lähestyi sitä. Peura harppasi muutaman askeleen mutta pysähtyi heti. Kolmasti se uudisti leikkinsä, kuin olisi se tahtonut leikkiä Gracioson kanssa.

— Seuratkaamme sitä, sanoi Uskollinen. Minä suljen siltä tien, niin saamme sen pian kiinni.

— Missä on Miettivä? kysyi poika.

— Se on samantekevä, vastasi Uskollinen. Me olemme silmänräpäyksessä valmiit. Minä olen luotu metsäkoiraksi. Peura on tuossa tuokiossa meidän.

Gracioso ei tarvinnut kahdesti käskeä niin mieluisaan työhön. Sillä aikaa kuin Uskollinen kiersi toista tietä, juoksi hän peuran jäljestä, joka tuon tuostakin pysähtyi metsikossa ikäänkuin antautuakseen, mutta juuri kun metsästäjä oli sen saavuttamaisillaan, loikkasi se yhtäkkiä pitkin harppauksin näkymättömiin.

— Eteenpäin vain, isäntä! huusi Uskollinen syöksähtäen samassa esille pensaikosta. Mutta peura heitti sarvillaan koiran ilmaan ja katosi näkymättömiin nopeasti kuin tuuli.

Gracioso riensi jäljestä, ja Uskollinen juoksi haukuen hänen rinnallaan, raivoissaan, kieli riipuksissa suusta. Gracioso oli jo niin lähellä peuraa, että hän saattoi miltei koskea siihen kädellään, kun yhtäkkiä maa aukeni, ja sekä hän että hänen ymmärtämätön toverinsa Uskollinen vierivät alas salahautaan, joka oli ollut risujen ja lehtien piilossa.

Hän ei ollut vielä tointunut kauhistuksestaan, kun hän kuuli peuran huutavan heille kuopan reunalta.

— Te olette hukassa. Minä olen susien kuninkaan vaimo, ja hän syö kohta teidät molemmat.

Sitten se katosi.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, haltiatar oli oikeassa varoittaessaan teitä minua seuraamasta. Me olemme tehneet suuren tyhmyyden. Minä olen saattanut teidät turmioon.

— Puolustakaamme ainakin henkeämme, sanoi Gracioso.

Ja hän otti pyssynsä ja latasi sen ampuakseen sillä susien kuningasta.

Sitten hän alkoi levollisemmin tarkastaa kuoppaa, johon he olivat pudonneet. Se oli liian syvä, jotta hän olisi kyennyt omin neuvoin pääsemään ylös.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, jos koetatte heittää minua ylöspäin niin voimakkaasti kuin mahdollista, niin pääsen ehkä reunalle. Ja jos minä kerran olen ylhäällä, autan kyllä teitä sitten.

Kolme kertaa heitti Gracioso Uskollista ylöspäin, ja kolmasti putosi eläin raukka taas kuoppaan. Mutta neljännellä kerralla koira sai kiinni muutamista juurista ja ponnistelihe niin tarmokkaasti kynsillä ja hampailla, että se pääsi ylös haudasta. Heti se alkoi työntää kuoppaan katkenneita oksia, jotka olivat maassa kuopan reunalla.

— Isäntä, sanoi hän, kiinnittäkää nämä oksat maahan ja laittakaa itsellenne tikapuut. Joutuin, joutuin. Kuulen jo susien kuninkaan ulvovan.

Gracioso oli reipas ja notkea. Viha kannusti hänen voimiaan. Hetkisen kuluttua hänen onnistui päästä ylös kuopasta. Hän veti esille tikarinsa, latasi pyssynsä ja odotti puun takana sutten kuningasta.

Äkkiä hän kuuli kauheata ulvontaa ja hirvittävä peto, jolla oli suuret torahampaat kuten villisiällä,

syöksyi hänen kimppuunsa jättiläisharppauksin. Gracioso tähtäsi ja laukasi. Laukaus sattui, peto kaatui karjuen kellelleen. Mutta se oli siinä samassa taas pystyssä.

— Ladatkaa uudelleen! Pian, pian, isäntä, huusi Uskollinen ja syöksyi rohkeasti susikuninkaan päälle iskien hampaillaan sen kurkkuun.

Susi ravisti vain hiukan päätään, ja siinä tuokiossa oli Uskollinen maassa. Ja varmaankin olisi hirvittävä peto nielaissut koiran yhtenä suupalana, ellei Gracioso olisi rientänyt ystävänsä avuksi. Poika ampui monta kertaa. Susi kaatui, mutta nousi taas jalkeille ja heittäytyi metsästäjän päälle. Hän kaatoi Gracioson allensa. Mutta tämä ei lannistunut vaan sieppasi tikarinsa ja iski sen pedon rintaan. Silloin susi kellistyi seljälleen ja heitti henkensä.

Veren ja vaahdon peittämänä kohosi Gracioso seisomaan. Hän vapisi joka jäsenelleen. Hetkeksi levähtääkseen hän istui kaatuneen puun rungolle. Uskollinen ryömi hänen jalkainsa juureen, väristen ja häpeissään.

— Miten meidän nyt käy, isäntä? se sanoi. Yö on jo käsissä ja me olemme vielä kaukana Pestumista.

— Meidän täytyy jatkaa matkaamme, huusi Gracioso ja nousi seisomaan. Mutta hän oli niin heikko, että hän uudestaan vaipui istumaan.

Polttava jano vaivasi häntä. Hänellä oli kuume.

Maaailma pyöri hänen silmissään. Silloin hän muisteli isoäitiään ja purskahti itkuun. Oi, kuinka pian hän oli unohtanut lupauksensa! Ja nyt hänen täytyi iki-ajoin jääda tähän maahan, josta ei kukaan palaa takaisin. Ja kaikki vain kurjan peuran vuoksi! Gracioso häpesi heikkouttaan.

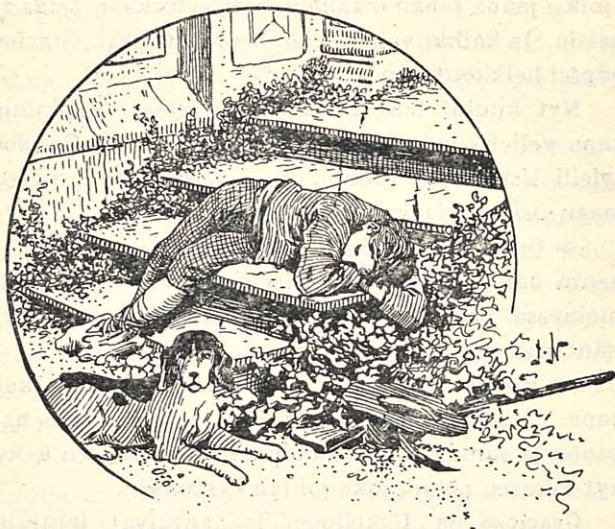
Nyt kuului taas kamalaa ulvontaa. Susikuninkaan veljet siinä riensivät veljensä avuksi. Gracioso syleili Uskollista, rukoili hyviä haltiattaria suojelemaan isoäitiä ja valmistautui kuolemaan.

— Gracioso, Gracioso, missä olette? kuului silloin hento ääni. Se oli varmaankin Miettivä. Ja siinä tuokiossa pääskynen lensikin näkyviin ja istuutui isäntänsä päälle.

— Rohkeutta! sanoi se. Sudet ovat vielä kaukana. Läheisyydessä on lähde, peskää siinä haavanne ja sammuttakaa janonne. Ja minä olen keksinyt salaisen polun, joka johtaa Pestumiin.

Gracioso ja Uskollinen laahautuivat lähteelle. Sitten he riensivät polulle. Päivä oli jo mennyt maille. Jonkun ajan he saivat kulkea pilkkosen pimeässä. Mutta kun kuu kohosi taivaan laelle, olivat he turvatut. Heillä oli kuitenkin vielä raskas taival edessään. He kahlasivat soita, hyppivät kuoppien yli ja tunkeutuivat tiheiden orjantappurapensaikkojen halki, jotka repivät heidän kasvojaan ja käsiään. Mutta Gracioso tiesi, että hänen täytyi sovittaa hai-

rahduksensa pelastaakseen isoäitinsä. Vihdoin viimein he koettuaan tuhannen vaivaa ja tuskaa saapuivat Pestumin temppelille, juuri kuin tähdet osoit-

tivat sydänyön olevan käsissä.

Väsynyt Gracioso heittäytyi Neptunustemppelin portaille ja vaipui sikeään uneen. Hänen jalkainsa juuressa makasi Uskollinen, haavoitettuna ja verisenä.

* * *

Jo ennen päivänkoittoa oli Gracioso jalkeilla. Astuessaan alas portaita näki hän, että muurahaiset olivat rakentaneet keon ja paraillaan järjestelivät varastojaan siihen.

— Te ette siis aio jatkaa matkaanne Elämän linnaan? kysyi hän hämmästyneenä. Ettekö tahdo tulla kuolemattomiksi?

— Me olemme jo tehneet kyllin työtä, vastasi yksi muurahaisista. On jo aika levätä. Tie on pitkä, tulevaisuus epävarma, ja me olemme rikkaita. Ken on koonnut tarpeeksi, nauttikoon aarteistaan.

Uskollisen mielestä oli muurahainen oikeassa, mutta se ei uskaltanut enää antaa minkäänlaisia neuvoja. Miettivä sitävastoin sanoi, että muurahainen oli vain itsekäs olento. Jos elämme vain nauttiaksemme, oli perhonen sen mielestä ollut viisaampi kuin muurahainen.

Ja entistään pirteämpänä lensi pääskynen edeltäpäin tutkimaan tietä.

Gracioso vaelsi ääneti eteenpäin. Hän lupasi itselleen, ettei hän tänään ainakaan antaisi houkutella itseään oikealta tieltä. Uskollinen astui isäntänsä kintereillä ja näytti yhtä miettivältä kuin tämäkin. Päivällisaikaan he alkoivat etsiä paikkaa, missä voisivat levähtää hetkisen aikaa. Ilma ei tuntunut niin kuumalta kuin edellisenä päivänä, näytti melkein siltä kuin olisivat he tulleet toiseen maahan ja toiseen

vuodenaikaan. Tie kulki ihanien seutujen halki. Yltympäriellä levisi tuoksuvia, äsken niitettyjä niittyjä ja tien varrella kohosi viikunapuita täynnä hedelmiä. Taivaanrannalla näkyi kultaisia pilviä. Kaikkialla vallitsi syvä hiljaisuus, joka houkutteli lepoon.

Kauniilla niityllä vilvoittavan lähteen luona lehmuksien ja vaahterain siimeksessä näki Gracioso härkäparven, se makasi märehkien nurmella, ja lauman keskellä loikoi vanha härkä, joka tuntui olevan kuningas. Gracioso lähestyi kunnioittavasti, ja härkä vastaanotti hänet ystävällisesti. Hän käski pojan istua ja näytti hänelle aarteitaan: suunnattomia ammeita täpö täynnä maitoa ja juustoa. Gracioso ihaili rauhallisten eläinten tyyneyttä ja vakavuutta. Kaikilla oli kultarengas kuonossaan ja ne näyttivät hyvin arvokkailta. Gracioso, jonka mieli nyt oli paljon rauhallisempi ja tyyneempi, ajatteli ehdottomasti, että olisi kuitenkin ihanata elää tuollaisessa ylellisyydessä. Täällä jos missään oli onni löydettävissä.

Uskollinen oli aivan samaa mieltä kuin isäntänsäkin. Oli juuri se vuodenaika, jolloin viiriäiset matkaavat Itaaliasta Afrikaan. Ne olivat nyt laskeutuneet nurmikolle levähtääkseen, ennenkuin lähtivät meren yli matkaamaan. Uskollinen sai kelpo saaliin, ja se heittäytyi maahan kylläisenä ja velttona.

Kun härät olivat lakanneet märehkimästä, ryhtyi

Gracioso, joka tähän asti ei ollut tahtonut niitä häiritä keskusteluun vanhan härän kanssa. Tämä tuntui olevan hyvin ymmärtäväinen ja kokenut.

— Oletteko näiden rikkaiden seutujen omistaja? kysyi Gracioso.

— En, vastasi härkä, me olemme Rupisammakko haltiattaren omat. Hän on Punaisten tornien kuningatari ja rikkain kaikista haltiattarista.

— Mitä työtä teillä on hänen palveluksessaan?

— Meidän ei tarvitse tehdä mitään muuta kuin kantaa näitä kultaisia renkaita nenässämme, maksaa määrätty vero maidossa ja silloin tällöin antaa joku lapsistamme hänelle juhla-ateriaa varten. Muutoin nautimme täydellistä rauhaa. Senvuoksi emme kadehdi ketään maailmassa. Ei kukaan voi olla meitä onnellisempi.

— Ettekö ole kuulleet puhuttavan Elämän linnasta ja Kuolemattomuuden lähteestä? kysyi Gracioso arasti ikäänkuin häveten kysymystään.

— Yksi ja toinen isistämme kertoi vielä meille sellaisia juttuja. Mutta me olemme onneksi viisaampia, ja me tiedämme, ettei maailmassa ole muuta onnea kuin märehdiminen ja nukkuminen.

Gracioso nousi alakuloisena jatkaakseen matkaansa. Hän kysyi niiden punertavien tornien nimeä, jotka kohosivat näkyviin kaukana.

— Ne ovat juuri Punaiset tornit, vastasi härkä,

Ne sulkevat teiltä tien. Teidän täytyy kulkea kuningatar Rupisammakon linnan kautta, jos aiotte jatkaa matkaanne. Uskokaa minua, tehkää kuten ne, jotka ovat tulleet ennen teitä tätä tietä. He ovat kaikki vastaanottaneet kuningattaren suosiosoitukset ja luopuneet tyhmistä unelmistaan elääkseen onnellisina.

— Mitä heistä on tullut? kysyi Gracioso.

— He ovat tulleet häriksi kuten me, vastasi härkä, taivutti päätään ja vaipui rauhalliseen horrostilaan.

Gracioso hätkähti. Hän herätti Uskollisen, joka muristen ja vastenmielisesti nousi paikaltaan. Miettivä oli hartaassa keskustelussa suuren hämähäkin kanssa, ja suurella vaivalla sai Gracioso senkin lähtemään.

Lähdettiin liikkeelle ja saavuttiin äänettöminä Rupisammakko-haltiattaren linnaan. Gracioson saattoi sisään kaksi kultapeitteistä, helminauhoilla koristettua vinttikoiraa. Ne kuljettivat hänet suunnattoman suurten salien läpi, jotka olivat täynnä kallisarvoisia huonekaluja ja tauluja, maljakoita ja muita taide-esineitä. Viimein he saapuivat pyöreään saliin, jossa kuningatar Rupisammakko itse istui valtaistuimella. Salin seinät olivat jalokivistä, kaikkialla kiilsi kultaa ja timantteja. Silkillä päällystetyllä

valta-istuimella istui hirveän suuri rupisammakko. Se oli linnan valtiatar. Hänen päälakeaan koristi välkkyvä rubiinikruunu ja tulipunainen viitta peitti hänen hartioitaan. Gracioson nähdessään hän ojensi sammakon-kätensä, jonka sormet olivat kalleista sormuksista raskaat. Poika raukan täytyi kunnioittavasti suudella kättä ja kumartaa syvästi.

— Ystäväni, sanoi sammakkohaltiatar, odotin juuri sinua. En tahdo olla sinua kohtaan kitsaampi kuin sisareni, toiset haltiattaret. Olet nähnyt pienen osan rikkauksistani. Tämä linna tauluineen, kuvapatsaineen, kulta-arkkuineen on sinun, sinun ovat myös kaikki nuo laajat loppumattomat niityt ja luke-mattomat karjalaumat, jos vain tahdot. Se riippuu sinusta itsestäsi.

— Mitä tulee minun tehdä ne ansaitakseni? kysyi Gracioso.

— Pieni työ vain, vastasi haltiatar. Sinun tulee hakata minut kappaleiksi ja syödä kappaleet raa koina. Ei se ole niin kauheata, lisäsi hän ja katseli Graciosoä punaisilla silmillään.

— Eikö hän saa edes pippuroida niitä? kysyi Miettivä, joka oli ihailut haltiattaren suuria puutarhoja.

— Ei, minut täytyy syödä aivan raakana! Mutta se, joka sen tekee, saakin sitten kaikki aarteeni.

— Isäntä, kuiskasi Uskollinen, me voimme niin hyvin täällä. Älä pelkää. Kyllä se käy.

Mutta Gracioso muisti härät ja epäili haltiatarta.
— Älä luule, että tahdon sinua pettää, rakas Gracioso! Kun tarjoan sinulle kaikki mitä omistan, vaa-
din myöskin sinulta vastapalveluksen. Kun sinä olet

täyttänyt minun pyyntöni, muutun minä ihanaksi neidoksi. Ainoastaan käteni ja jalkani pysyvät ennallaan, mutta sehän ei haittaa, kun on niin rikas. Kymmenen ruhtinasta ja kaksikymmentä kreiviä on tarjutunut naimaan minut, sellaisena kuin nyt olen. Mutta naiseksi muututtuani annan sinulle etusijan. Älä punastu köyhyyttäsi. Sinulla on aarre, joka on yhtä arvokas kuin kaikki minun aarteeni yhteensä, se on kristallipullo, jonka sisareni sinulle antoi.

Ja hän ojensi inhoittavat kätensä tarttuakseen pulloon.

— Ei koskaan! huudahti Gracioso väistyen taaksepäin. Ei koskaan! En huoli rikkauksistasi, en linnastasi. Tahdon lähteä täältä ja jatkaa matkaani.

— Sinun täytyy jäädä tänne! huusi raivostunut haltiatar.

Samassa katosi linna. Leimuavat liekit ympäröivät Graciosoa, ja näkymätön kello alkoi lyödä keskiyön hetkeä.

Ensimmäisellä kellonlyönnillä hätkähti Gracioso, toisella hän empimättä syöksyi suin päin liekkiin.

* * *

Gracioson ihmeeksi väistyivät liekit koskettamatta häntä. Hän oli kahden toverinsa kanssa vieraassa maassa, aivan toisessa maailmassa.

He eivät nyt enää olleet ihanassa Itaaliassa. Pikemmin he olivat kuin Venäjällä, kuin maailman äärissä. Gracioso harhaili lumipeitteisellä vuorella. Ympärillään hän ei nähnyt muuta kuin huurteisia puita, joiden oksilta riippui välkkyviä jääpuikkoja. Kylmä, raaka sumu tunkeutui jäätävänä luihin ja ytimiin. Vaivoin hän pääsi kävelemään syvässä lumessa. Ja päälle päätteeksi johti tie alas, jyrkkää rinnettä, jonka juurella kuului kalliota vastaan pauhaavan virran kumea kohina. Gracioso otti tikarinsa ja leikkasi itselleen puusta oksan tukeeksi vaarallisella matkalla. Uskollinen hiipi hänen jäljessään heikkona ja vapisevana. Se vinkui hiljaa. Miettivä ei enää liikkunut minnekään isäntänsä olkapäältä. Sen höyhenet olivat jääpuikkojen peitossa ja aivan hyytynet. Pikku lintu rukka oli puolikuollut, mutta se rohkaisi yhä Graciosoä eikä vaikeroinut.

Kun Gracioso viimein onnellisesti oli päässyt kallion juurelle, näki hän edessään tumman kohisevan virran. Sen mustassa vedessä uiskenteli suuria suunnattomia jäälohkareita, jotka töykkivät toisiaan ja pyöriskelivät kuohuissa. Tämän hirvittävän virran yli hänen täytyi kulkea ilman siltaa, ilman venettä, ilman minkäänlaista apua.

— Isäntä, sanoi Uskollinen, minä en jaksa kulkea enää. Kirottu olkoon haltiatar, joka minut loi ja määräsi minut palvelukseenne!

Sen sanottuaan se vaipui maahan eikä enää liikah-
tanut. Turhaan koki Gracioso herättää sitä eloon.
Vielä viimeisen kerran nuoli koira hänen kättään
ja makasi sitten kankeana ja kuolleena.

Gracioso nosti Uskollisen selkäänsä kantaakseen
sen mukanaan Elämän linnaan ja astui päättävästi
jäälohkareelle. Sauvallaan hän ohjasi vaappuvaa
alustaan virtaan, jossa vihainen pyörre tempasi sen
mukaansa ja vei sen pois rajua vauhtia.

— Isäntä, ettekö kuule meren pauhinaa? kysyi
Miettivä äkkiä. Me kuljemme kohti kuilua, joka pian
nielaisee meidät. Hyväilkää minua vielä kerran ja
heittäkää minulle hyvästi.

— Ei, ajatteli Gracioso, se ei voi olla mahdollista.
Miksi olisivat haltiattaret minua pettäneet? Var-
maankin on täällä ranta lähellä. Kenties paistaa au-
rinko kohta sumun lävitse, joka nyt verhoo meidät.
Lennä, kiltti Miettivä, katsomaan eikö missään näy
valoa ja Elämän linnaa.

Miettivä kohotti kankeat siipensä ja lensi roh-
keasti pakkaseen ja pimeyteen. Gracioso saattoi
kuulla sen siipien suhinaa. Mutta jäälohkare jatkoi
nopeaa kulkuaan yön halki. Kauan odotti Gracioso.
Viimein hän alkoi tuntea itsensä kovin yksinäiseksi ja
hyljätyksi. Toivo petti hänet, ja hän kyyristyi loh-
kareelle kuollakseen. Mutta kesken epätoivoaan hän
kuuli pääskysen piipittävän.

— Isäntä, isäntä, olitte oikeassa. Minä olen nähnyt maata. Aamurusko alkaa koittaa. Rohkeutta!

Tämän sanottuaan se vielä kerran liikutti siipiään ja vaipui sitten kuoliaana pojan jalkoihin.

Gracioso kätki sen povelleen. Samassa hän kuuli kuin suunnattomien merenlaineiden kohinaa. Ja pauhina läheni lähenemistään. Hän vaipui polvilleen ja sulki silmänsä.

Vuoren korkuinen laine syöksyi hänen ylitseen ja heitti hänet tainnuksissa tuntemattomalle rannalle, jonne ei kukaan elävä olento siihen asti ollut jalkaansa astunut.

Kun Gracioso heräsi tainnuksistaan, ei hän nähnyt jäätä, ei pilviä eikä harmaata sumuverhoa. Hän makasi hiekalla, hymyilevällä seudulla, jossa puut välkkyivät päivänpaisteessa. Hänen silmänsä edessä kohosi uhkea linna, ja linnan juurelta virtasi kirkas puro. Se juoksi raittiina ja välkkyvänä siniseen mereen, joka oli tyyni ja kuulakka kuin taivaanlaki. Hän oli yksin, yksin molempien ystävänsä ruumiiden keskellä.

Väsyneenä ponnistuksista ja kärsimyksistä hän laahautui puron reunalle ja kallistui sen reunan yli sammuttaakseen polttavaa janoaan. Mutta kauhistuneena hän väistyi taapäin. Hän ei nähnytään veden

kalvossa omia kasvojaan, vaan vanhan valkotukkaisen ukon, jonka kasvot kuitenkin muistuttivat hänen omia kasvojaan. Hän kääntyi katsomaan. Ei kukaan seisonut hänen takanaan. Hän läheni uudelleen pu-roa. Ei epäilystäkään. Ukko oli hän itse.

— Mahtavat haltiattaret, hän huusi. Nyt ymmärrän teidät. Te vaaditte minun oman elämäni kor-

vaukseksi isoäitini elämästä. Mutta mielelläni sen suon.

Ja sen enempää välittämättä rypyistään ja vanhuudesta hän painoi huulensa veteen ja joi pitkin siemauksin.

Kun hän oli juonut kylläkseen, huomasi hän kummakseen olevansa taas yhtä nuori kuin hän oli sinä päivänä, jolloin oli lähtenyt isäitinsä mökiltä, vieläpä paljon nuorempi ja kauniimpi. Hän otti hattunsa maasta. Pisara vettä oli sattumalta pudonnut perhoseen, joka oli hattuun kiinnitetty. Perhonen levitteli siipiään päästäkseen vapaaksi. Gracioso riensi rannalle noutamaan Uskollista ja Miettivää. Hän kastoi nekin veteen. Miettivä alkoi iloisesti visertää ja lensi linnan puutarhaan, ja Uskollinen hypeli hilpeänä haukkuen isäntänsä ympärillä.

Viimeinkin oli Gracioso löytänyt Kuolemattomuuden lähteen. Tai oikeammin puron, joka virtasi lähteestä. Sen vesi oli jo laimeampaa eikä voinut antaa kuin korkeintaan kolme-neljäsatua vuotta elämisen aikaa niille, jotka joivat sen vedestä, mutta sehän oli jo paljon sekini.

Gracioso täytti pullonsa ihmeellisellä vedellä ja läheni linnaa. Hänen sydämensä sykki kovasti, sillä hän tiesi, että hänen vielä täytyi kestää koe, ja hän pelkäsi menettävänsä onnen, jonka hän jo oli saavuttanut. Hän astui ylös linnan portaita. Syvä hiljai-

Pääskysen kirjasto v. 1914

Ilmestyy kerran kuussa 32-sivuisena, kuvitetuna vihkona ja maksaa koko vuodelta ainoastaan 1 mk. 80 p., puolivuodelta 90 penniä.

Vuonna 1914 liitetään kirjastoon maailmankuulun kirjailijan *Henryk Sienkiewiczin* hauska ja jännittävä seikkailukertomus **Erämaiden halki** puolankielestä käännettynä. Tässä kirjassaan tunnettu kirjailija kuvailee englantilaisen tytön ja puolalaisen pojan seikkailuja Afrikan tuntemattomissa erämaissa. Lapset saavat kärsiä sanomattomia vaivoja ja vastuksia matkallaan. Miten heidän ihmeelliset seikkailunsa Afrikan asumattomissa seuduissa päättyvät, sen saa jokainen lukea itse kirjasta.

Tilattava kaikista kirjakaupoista, postitoimistoista, Kustannusosakeyhtiö Otavan asiamiehiltä tai suoraan kustantajalta.

Ruvetkaa heti asiamieheksi! Palkkiona myönnämme tilausten kerääjille käteiskaupassa:

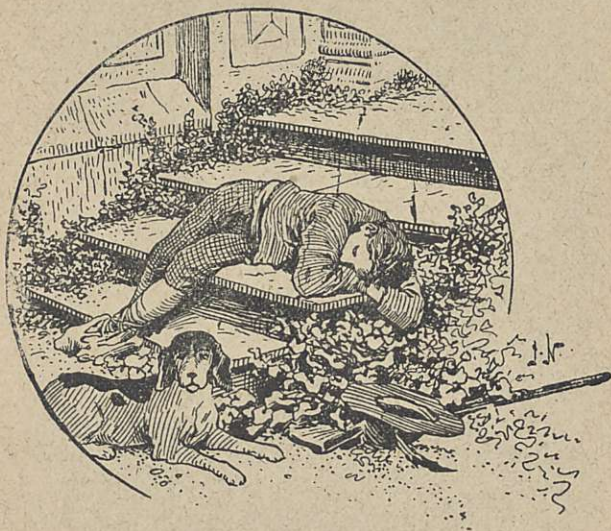
3—10 kappaleen tilauksesta 15 % sekä
11 kappaleen ja suuremmasta tilauksesta 20 %

tilatun määrän yhteenlasketusta kirjakauppahinnasta.

Tilaukset ovat osoitettavat lähimpään kirja-kauppaan, jollekin meidän maaseutuasiamiehellemme tahi suoraan meille.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.

PÄÄSKYSEN KIRJASTO

RANSKALAISIA SATUJA

12 vihko

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

1913

suus vallitsi eikä kukaan tullut häntä vastaanottamaan. Kun hän aikoi kolkuttaa portille, ehkäisi häntä lempeä ääni.

— Oletko rakastanut? kysyi ääni.

— Olen, vastasi Gracioso, olen rakastanut isoäitiäni enemmän kuin mitään muuta maailmassa.

Portti aukeni sen verran, että saattoi pistää käntensä sisälle siitä.

— Oletko kärsinyt sen puolesta, jota rakastat? kysyi ääni taas.

— Olen kärsinyt paljon, vastasi Gracioso, paljon omien vikojeni vuoksi, mutta myöskin vähän isoäitini vuoksi, jonka olen tahtonut pelastaa kuolemasta.

Portti aukeni puoleksi. Poika näki sen kautta äärettömän ihanuuden valtakunnan.

— Oletko aina täyttänyt velvollisuutesi? kysyi ääni, nyt ankarammin kuin ennen.

— Oi en, vastasi Gracioso vaipuen polvilleen. Mutta kun sen rikoin, kohtasi minua kova rangaistus. Suo minulle anteeksi. Ellen vielä ole sovittanut rikoksiani, niin rankaise minua ansioni mukaan. Mutta pelasta isoäitini henki.

Silloin portti avaantui selkosen selälleen. Gracioso astui riemusta väristen ihanaan puutarhaan, jonka keskellä suihkukaivo heitti säteitään. Kaivon luona seisoj valkopukuinen nainen, nuori ja kaunis.

Hän astui Gracioson luo ja tervehti häntä hymyillen.

— Etkö tunne minua? kysyi hän.

— Oi, isoäiti, sinähän se olet! huusi Gracioso. Kuinka olet sinä täällä, Elämän linnassa?

— Poikani, sanoi nainen syleillen Graciosoa, se haltiatar, joka toi minut tänne, on mahtavampi sekä vesien että metsien haltiatarta. Minä en enää koskaan palaa takaisin Salernoon. Täällä nautin palkan siitä vähästä hyvästä, minkä olen toimittanut maailmassa, eikä onneni koskaan kuihdu.

— Entä miten minun käy, isoäiti? kysyi Gracioso. Täytyykö minun palata takaisin kärsimään yksinäisyydessäni?

— Rakas poikani, vastasi nainen, ei kukaan, joka kerran on näillä mailla käynyt, voi enää elää maan päällä. Sinä olet jo elänyt, Gracioso, elämä ei voi antaa sinulle enää mitään. Sinä onnellinen olet neljässä päivässä samoillut sen erämaan halki, jossa minun täytyi kärsiä kahdeksankymmentä vuotta. Tästedes ei meitä mikää enää erota toisistamme.

Portti sulkeutui. Ja sen koommin ei kukaan enää ole kuullut puhuttavan Graciososta eikä hänen isoäidistään. Turhaan haetutti Napolin kuningas kerran koko Kalabrian ristiin rastiin löytääkseen Elämän linnan ja lumotun lähteen. Mutta jos me ymmärrämme mitä tähdet joka ilta kertovat, kun ne

lähettävät säteensä tänne alas, niin tiedämme myöskin, missä Elämän linna on ja mistä Kuolemattomuuden lähde on löydettävissä.

Zerbino erakko.

Salernon kaupungissa Italiassa asui kerran nuori halonhakkaaja nimeltä Zerbino. Hänellä ei ollut omaisia eikä ystäviä ja hän eli suuressa köyhyydessä. Hän oli arka ja hiljainen eikä puhutellut koskaan ketään, eivätkä muutkaan häntä. Koska hän ei sekaantunut muiden asioihin, pidettiin häntä yleensä hölmönä. Häntä sanottiin erakoksi, ja sen nimen hän

todella ansaitsikin. Aamuisin, kun kaikki vielä nukkuivat kaupungissa, hän nousi ylös, heitti takin hartioilleen, otti kirveen ja meni metsään. Siellä hän rehki kaiken päivää kaataen puita. Illalla hän taas tuli kotia hartioillaan kimppu oksia ja risuja, jotka hän möi kaupungissa. Kun hän kulki kaivon sivuitse, josta kaupungin tytöt ja neitokset iltaisin ammensivat vettä ruukkuihinsa, nauroivat kaikki hänelle, ja pilkkasivat hänen juroa muotoansa, pelkäämättä hänen mustaa partaansa ja teräviä katseitaan.

— Oi, kuinka minä pidän sinusta, Zerbino! huusi muuan.

— Sano minulle joku ystävällinen sana, kultaseni! huusi toinen.

— Zerbino! huusivat kaikki, kenenkä meistä valitset vaimoksesi?

— Sen, joka on pahin suupaltti, murahti halonhakkaaja äkäisesti ja puitti pakoon tyttöjen nau-raessa hänen jälkeensä. Kotiin tultuaan hän söi vähän leipää ja joi lasillisen vettä, se oli koko hänen illallisensa. Sitten hän heittäytyi olkivuoteelleen ja vaipui uneen minkään huolen häntä häiritsemättä.

Eräänä päivänä, kun Zerbino aikoi ottaa päivällisettoneensa lammikon partaalla muhkeiden puiden varjossa, keksi hän kummikseen ihanan neitosen nukkuvan nurmikolla. Neidon puku oli joutsenen untuvista. Hän näytti taistelevan ilkeän unen kanssa, ja

hänen kasvonsa olivat väännyksissä ja kädet liikkivat kouristuksentapaisesti.

— Onko viisasta vedellä päivällisuntaan naama aivan vasten aurinkoa? Kaikki naiset ovat hupsuja, mutisi Zerbino.

Sitten hän ripusti takkinsa muutamien oksien varaan nukkuvan kasvojen suojaksi, ja tämä jäi lepäämään varjossa. Samassa hän huomasi kyykäärmeen parin askeleen päässä työstä. Käärme heilutti kieltään ja mateli yhä lähemmäksi.

— Niin ilkeä jo, vaikka niin pieni, murahti Zerbino, ja hän sieppasi kirveen ja hakkasi käärmeen palasiksi. Palaset hyppelivät ikäänkuin nukkujaa tavoittaakseen, mutta Zerbino potki ne lampeen. Silloin ne sähisivät, ikäänkuin hehkuvia rautakappaleita olisi kastettu veteen. Tästä sähinästä tyttö heräsi ja nousi nurmelta säteilevin silmin.

— Zerbino, Zerbino! huudahti hän.

— Se on minun nimeni, sanoi halonhakkaaja, sen kyllä tiedän. Teidän ei tarvitse huutaa niin vimmatusti.

— Enkö sitten saa kiittää sinua? sanoi haltiatar — sillä se oli oikea haltiatar, siitä avusta, jonka minulle annoit? Sinä olet pelastanut enemmän kuin henkeni.

— Minä en ole pelastanut teitä lainkaan, jupisi Zerbino. Älkää vaan vasta ruvetko nukkumaan katsoimatta, onko käärmeitä läheisyydessä. Sen neuvon

minä teille annan. Hyvästi. Minua nukuttaa, eikä minulla ole enää aikaa.

Ja Zerbino oikaisi he nurmikolla ja sulki silmänsä.

— Etkö pyydä mitään? kysyi haltiatar.

— Kyllä, että annat minun olla rauhassa. Joka ei halua mitään, sillä on kaikki, mitä haluaa, ja kellä on kaikki, mitä haluaa, se on onnellinen. Hyvää päivällisrauhaa.

Ja halonhakkaaja alkoi kuorsata.

— Poika parka, sanoi haltiatar, sinä näytät olevan hirveän tylsä. Mutta kuinka tahansa, minä aion kuitenkin osoittaa sinulle kiitollisuuttani. Jollei sinua olisi ollut, olisin joutunut noidan käsiin, joka on minun veriviholliseni. Hän olisi noitunut minut käärmeeksi. Mitähän minä antaisin sinulle pelastuksestani. Kellä on, mitä haluaa, se on onnellinen, sanoit sinä itse. No niinpä, rakas Zerbino, sinä saat kaikki, mitä haluat, ja kaikki, mitä itsellesi toivot. Ja se aika tulee kyllä, jolloin muistelet minua kiitollisella mielellä.

Ja haltiatar katosi kuin päivänsäde.

Hetkisen kuluttua halonhakkaaja heräsi ja ryhtyi taas työhönsä. Hän oli alkanut hakata puuta, joka oli kaadettava, ja heilutti kirvestä tarmonsä takaa. Mutta puu oli kovaa kuin rauta, eikä kirves tahtonut purra. Zerbino hikoili ja hakkasi, mutta siitä ei ollut apua, puu oli kuin noiduttu.

Hän katseli kirveensä terää, johon oli lohkeillut syviä pykäliä, ja murahti vihoissaan:

— Senkinmoista, ettei ole keksitty asetta, joka leikkaisi puuta yhtä helposti kuin voita. Ollapa nyt minulla sellainen!

Hän heilautti taas kirvestään ja iski puuhun. Kirves kiiti sitä vauhtia, että hän menetti tasapainonsa ja suistui vatsalleen.

— Kas vaan, iskinkö harhaan, mutisi hän ja nousi jälleen. Mutta samassa puu horjahti ja kaatui niin lähelle häntä, että hän töintuskin ehti hypähtää syrjään.

— Totta totisesti, enkös lyönyt sitä ihan kerralla poikki, huudahti Zerbino hämmästyneenä. Sepä oli iskujen isku! Luulisi, että puu on sahalla sahattu. Tehköönpäs toinen sen tempun!

Sitten hän keräsi kokoon sinä päivänä karsimansa oksat. Hän kaapsahti kahdareisin oksakimpulle ja kietaisi nuoran sen ympärille.

— Nyt minä saan retuuttaa tämän kaupunkiin. Tyhmää, ettei risukimpuilla ole jalkoja niinkuin hevosilla. Silloin minä voisin ratsastaa Salernoon niinkuin ylhäinen herra orhillaan, itseäni vaivaamatta. Olisipa vaan niin onnellisesti laita!

Siinä samassa risukimppu kavahti kannoilleen ja alkoi mennä vinhaa laukkaa. Alussa Zerbino miltei hieman hämmästy, mutta hän malttoi kohta mielensä

ja ratsasti uljaasti eteenpäin kirves olalla, kaikkien vastaantulijain suureksi ihmeeksi.

*

Salernon torin varrella oli siihen aikaan kuninkaallinen linna. Se oli komea rakennus. Joka ilta nähtiin eräällä sen parvekkeista Aleli prinsessa, kuninkaan ainoa tytär, hovinaistensa ympäröimänä. Prinsessa oli alakuloinen ja hiljainen luonnoltaan, ja

hovinaiset koettivat turhaan huvittaa häntä tarinoillaan, lauluillaan ja iloisilla kujeillaan. Hänen isänsä kuningas oli jo kolmen vuoden ajan tahtonut näittää hänet jollekin ruhtinaalle tai ylhäiselle aatelismiehelle, mutta prinsessa hylkäsi kaikki kosijat, joita saapui. Salerno oli hänen myötäjäisinään, ja hän epäili, että häntä kosittiin vain myötäjäisten tähden.

Aleli oli tänä iltana alakuloisempi ja hajamielisin kuin tavallista. Silloin ilmestyi yhtäkkiä Zerbino torille. Hän ratsasti risukimpullaan ylpeänä ja arvokkaana kuin ritari konsanaan. Tämän nähdesään hovinaiset purskahtivat nauramaan täyttä kurkkua, ja he heittivät alas muutamia appelsiineja, joita heillä oli käsillä, niin taitavasti, että pari niistä osui suoraan Zerbinon naamaan.

— Naurakaa, senkin epelit! huusi halonhakkaaja kiukuissaan ja heristi heille nyrkkiä. Naurakaa, kunnes hampaat lentävät leuoistanne. Sen minä teille suon.

Ja kohta hovinaiset alkoivat nauraa entistä hurjemmin. Ei prinsessan kiellot eikä halonhakkaajan uhkaukset voineet heitä hillitä.

— Pikku neiti parka, sanoi Zerbino Alelille, miten synkältä te näytätte! Toivon teille kaikkea onnea. Toivon, että rakastutte ensimmäiseen mieheen, joka saa teidät nauramaan, ja menette myös naimisiin hänen kanssaan!

Niin sanoen hän otti lakin päästään ja tervehti kunnioittavasti parvekkeelle päin.

Mutta kun ratsastaa risukimpun selässä, on paras olla yrittämättä moisia kohteliaisuuksia. Hattuunsa tarttuessaan Zerbino hellitti nuorasta, joka piti risukimpua koossa. Sillä kertaa oksat ja risut olivat levällään, ja halonhakkaaja itse kierähti kellelleen torille tallukat taivasta kohti.

Ja katso, raskasmielinen prinsessa Aleli, joka ei koskaan vetänyt huuliaan hymyyn, purskahti nauramaan. Mutta kohta hän nousi, loi Zerbinoon kummallisen katseen, painoi kätensä sydämelleen ja katosi linnan huoneisiin.

Zerbino kokosi risunsa yhtä rauhallisesti kuin konsanaan ja meni kotiinsa syömään illallistaan ajattelemtakaan kaikkea sitä hämminkiä, minkä hän oli saanut aikaan.

*

Tämän tapahtuessa Salernon vanha kuningas oli ottamassa tavanmukaista pientä iltaettonettaan. Hän näki parhaillaan mieluista unta, kun tytär herätti hänet langeten itkien hänen kaulaansa.

— Mikä nyt on? mutisi kuningas kummissaan ja hieroi silmiään. Sinä lankeat kaulaani ja itket. Sinä tahdot siis jotakin minulta?

— En suinkaan, isäseni, vastasi prinsessa. Minä vain tahdon täyttää sinun oman toivomuksesi. Tuon vävyn, jota sinä niin kauan olet etsinyt, minä olen vihdoinkin löytänyt. Ja nyt minä teen sinulle mieheksi ja menen naimisiin.

— Hyvä, sanoi kuningas, olet siis päässyt tyhmistä oikuistasi. Kuka on mielietietyksi? Cavan ruhtinasko? Eikö? Se on siis Caprin kreivi? No, Sorrenton parooni sitten? Eikö sekään? No, kuka kumma se sitten on?

— Minä en tunne häntä, isä.

— Et tunne häntä! Mutta sinä olet kai nähnyt hänet?

— Niin, aivan äsken, täällä torilla.

— Ja olet puhutellut häntä?

— En, mutta minä rakastuin heti häneen.

— Kuningas kynsi miettivästi korvallistaan.

— Mutta se on kaiketi ylhäinen herra ainakin? kysyi hän.

— Sitä en tiedä, isä. Mitä sillä on väliä?

— Mitäkö väliä, sanoi kuningas. Sillä on paljon väliä. Sinä et ymmärrä politiikkaa, kuulen minä. Salernon kuningas ei voi naittaa tytärtään kenelle tahansa. Hänellä on velvollisuuksia perhettään ja alamaisiaan kohtaan. Missä hän asuu, tuo herra, jota sinä et tunne etkä ole puhutellut, mutta josta sinä kuitenkin pidät?

— Sitä en tiedä, vastasi Aleli.

— Ei, tämä on liikaa, huusi kuningas. Herätätkö sinä minut puhuaksesi mokomia tuhmuuksia? Kamariherra, noutakaa heti prinsessin hovinaiset ja pyytäkää heitä viemään prinsessa huoneisiinsa.

Siinä samassa hovinaiset astuivat sisään yhä edelleen nauraa tyrskien.

— Hiljaa, hiljaa! huusi kuningas suuttuneena moisesta kunnioituksen puutteesta.

Mutta mitä enemmän kuningas heitä kielsi, sitä uhemmin he nauroivat eivätkä lainkaan näyttäneet muistavan sitä kunnioitusta, jota heidän oli majesteetille osoittaminen.

— Vartiat, huusi kuningas vihasta silmittömänä, viekää nämä julkeat letukat ulos ja lyökää heiltä päät poikki! Minä opetan heitä pitämään kuningastansa pilkkanaan.

Aleli heittäytyi polvilleen ja rukoili onnettomien puolesta. Kuningas heltyi ja käski, että hovinaiset pantaisiin pimeään kammioon, missä saivat nauraa halunsa takaa.

— Armoa, armoa, teidän majesteettinne, huusivat he. Me emme naura enää.

Ja he lankesivat polvilleen ja avasivat suunsa näyttääkseen, ettei heillä ollut ainoatakaan hammasista suussa jäljellä.

— Antakaa meille anteeksi, teidän majesteettinne,

ja kostakaa puolestamme! Me olemme joutuneet ilkeän velhon valtaan. Hän on noitunut meidät.

— Velho minun maassani, huudahti kuningas. Se on mahdotonta. Minä en usko velhoihin, ja silloin niitä ei myöskään voi olla olemassa.

— Teidän majesteettinne, sanoi eräs hovinaisista, eikö se ole noituutta, että risukimppu tulee laukatien ja nelistäen niinkuin ratsu? Ja sen näyn me näimme äsken ikään torilla.

— Risukimppu, mutisi kuningas, niin, se on todellakin hyvin epäilyttävää.

Ja hän huusi:

— Vartia, vangitkaa heti mies ja hänen risukimpunsa ja polttakaa molemmat! Sitten toivon saavani nukkua rauhassa.

— Polttaako minun sulhaseni, huusi prinsessa ja huitoi käsillensä, niinkuin hän olisi ollut mielensä menettämäsillään. Tuo jalo risukimpun selässä ratsastaja on minun puolisoni, minun aarteeni, minun elämäni! Jos hiuskarva katkaistaan hänen päästään, niin minä kuolen heti.

— Luulenpa, että itse paha on lentänyt linnaani, sanoi kuningas parka. Mikä ilo on olla kuninkaana, kun ei saa nukkua edes pientä iltaettonettaan rauhassa! Kutsukaa heti tänne ministerini. Koska minulla kerran on ministeri, niin ei kai minun tarvitse itseni ajatella kaikkea.

Ministeri haettiin kuninkaan luo. Se oli pieni mies, lyhyt ja paksu ja pyöreä, hän pikemmin kieri kuin käveli. Hänellä oli pienet viekkaat silmät, pitkä nenä ja kolme leukaa päällekkäin. Hän astui sisään hymyillen ja huohottaen, hyvin itsetietoinen ilme kasvoillaan.

— Oletteko vihdoinkin täällä, huusi kuningas häntä vastaan. Mistä johtuu, etten ennen ole saanut tietää, mitä tavattomia minun valtakunnassani tapahtuu?

— Teidän majesteettinne, teidän valtakunnassanne ei tapahdu mitään, vastasi ministeri hyvätuulisesti. Kaikki on mitä parhaassa järjestyksessä. Olen saanut ilmoituksia poliisilta. Kaikki on levossa ja rauhassa kuten tavallista.

— Levossa ja rauhassa, huusi kuningas vihoissaan. Kyllä te hoidatte virkaanne, te! Minä tiedän enemmän kuin te. Joku mies on ratsastanut risukimpulla torin poikki ja noitunut tyttäreni, niin että hän tahoo mennä tuon miehen kanssa naimisiin. Mitä siitä sanotte?

— Teidän majesteettinne, vastasi ministeri tyyneästi, minä en ollut tietämätön tästä tapauksesta. Mutta minä pidin sitä aivan liian vähäpätöisenä vaivatakseni sillä teidän majesteettianne. Mies hirtetään tietysti.

— Ja te tiedätte, missä se roisto majailee?

— Tietysti, teidän majesteettinne.

— Hyvä, sanoi kuningas, jollette tuo häntä tänne tunnin kuluessa, niin minä annan teille eron? Ymmärrättekö?

Ministeri lähti salista yhtä hymyilevänä kuin hän oli tullutkin. Mutta kadulle astuessaan hän oli punainen kuin rapu kasvoiltaan ja tukehtumaisillaan. Maailma pyöri hänen silmissään ja hänen täytyi tarttua kiinni ensimmäiseen vastaantulijaan. Se osui olemaan kaupungin pormestari.

Ministeri tarrasi hänen kaulukseensa ja huusi:

— Herraseni, jollette kymmenen minuutin kuluessa hanki käsiini tuota miestä, joka ratsastaa ympäri Salernoa risukimpun selässä, niin minä muserran teidät murskaksi. Murskaksi! Ymmärrättekö? Menkää!

Tästä uhkauksesta tyrmistyneenä pormestari syöksyi suoraa tietä poliisimestarin luo.

— Missä on se mies, joka ratsastelee täällä risukimpun selässä? sähisi hän kiukkuisesti.

— Mikä mies? kysyi poliisimestari.

— Älkää intelkö esimiehenne kanssa, huusi pormestari. Minä en siedä sitä. Jollette vangitse sitä pahantekijää, niin olette pettänyt velvollisuutenne. Jollei mies ole täällä viidessä minuutissa, niin potkin teidät pois virastanne. Ymmärrättekö? Menkää!

Poliisimestari riensi lähimpään vartiokonttoriin ja tapasi siellä konstaapelinsa noppasilla ja laiskottelemassa.

— Miehet, huusi hän, jollette kolmessa minuutissa toimita tänne tuota miestä, joka ratsastaa ympäri Salernoan risukimpun selässä, niin ruoskitutan teidät. Ei mitään mukinaa! Juoskaa!

Konstaapelit koipesivat ulos suutuksissaan puhisten partoihinsa.

*

Sillä välin kuningas oli hyvin kahden vaiheilla. Tosin hänestä olisi ollut kovin hupaista saada polttaa oikea noita, mutta kun hän näki Alelin kyyneleet, niin hänen mieltään ahdisti ja arvelutti.

Ministeri vilkutti kuninkaalle silmää ja lähestyi

prinsessaa, jota hovinaiset eivät saaneet lähtemään huoneesta. Hän sanoi lempeällä äänellä:

— Teidän sulhasenne tulee heti, armollinen neiti. Älkää siis enää itkekö, vaan seuratkaa näitä naisia ja pukeutukaa parhaisiinne ja ottakaa kalleimmat korunne, jotta hän tullessaan oikein ihastuisi teihin.

— Ymmärrän, huudahti Aleli. Kiitoksia, rakas isä, tuhansia kiitoksia!

Ja hän hypähti esiin ja syleili isäänsä sydämellisesti.

Sitten hän lähti huoneesta ilosta säteillen. Ja ensimmäiselle kamariherralle, jonka hän tapasi, hän sanoi:

— Sulhaseni tulee kohta. Pitäkää huoli, että hänet otetaan arvokkaasti vastaan.

Jäätyään kahdelleen ministerinsä kanssa kuningas katsoi vimmoissaan häneen ja virkkoi:

— Oletteko aivan hullu? Te lupaatte minun nimensäni, kysymättä minulta edes neuvoa! Luuletteko te olevanne kuningas, koska te tahdotte naittaa minun tyttäreni?

— Oh, täytyy ennen kaikkea rauhoittaa prinsessaa, vastasi ministeri tyynesti. Se on tällä hetkellä tärkeintä. Poliitikassa ei huolita huomispäivästä.

— Mutta minä olen käskenyt polttaa miehen, sanoi kuningas. Kuninkaan täytyy pysyä sanassaan.

— Teidän majesteettinne, vastasi ministeri, kuningas ei koskaan peruuta sanaansa. Mutta on monta tapaa selittää se.

— Mitä sillä tarkoitatte? kysyi kuningas.

— Teidän majesteettinne on luvannut tyttärelleen, että hän saa mennä naimisiin tuon noidan kanssa. No hyvä, antakaa hänen mennä! Ja polttakaa mies sitten. Silloin ei teidän majesteettinne ole pettänyt sanaansa, ja oikeus on tapahtunut.

— Te olette konna, ministeri, huudahti kuningas.

— Teidän majesteettinne liioittelee, minä olen vain ministeri, vastasi lihava valtiomies hymyillen, menettämättä mielenmalttiaan.

Samassa prinsessa Aleli tuli sisään. Hän oli niin kaunis ja näytti niin säteilevän iloiselta, että hyvä kuningas huokasi ja sydämessään toivoi, että risukimpulla-ratsastaja olisi prinssi. Sillä silloin hän ei tietenkään voisi poltattaa häntä.

*

Kuuluisaksi tulemisella on tukalatkin puolensa. Zerbinon uljas ajo risukimpun selässä oli tehnyt hänet tutuksi kaikille salernolaisille, ja joka-ikinen katu-poika tiesi nyt, missä hän asui. Poliisikonstaapeli ei sen vuoksi tarvinnut kauan etsiä.

Hän hioi paraikaa kirvestään, kun käsi tarttui hänen kaulukseensa ja tempasi hänet kumoon. Kymmenen muuta kättä iski häneen mikä mihinkin, ja tyrkkien ja tuoppien ilmoittivat poliisimiehet hänelle,

että itse kuningas oli tullut uteliaaksi tietämään hänestä.

Zerbino oli viisas, ja viisas ei hämmästy mistään. Hän pisti kädet housuntaskuihin ja antoi konstaapelien laahata hänet pois välittämättä iskuista ja survauksista, joita häneen sateli. Mutta viisaskin voi menettää kärsivällisyytensä. Zerbino sai äkkiä potkun sääreensä, ja se suututti häntä.

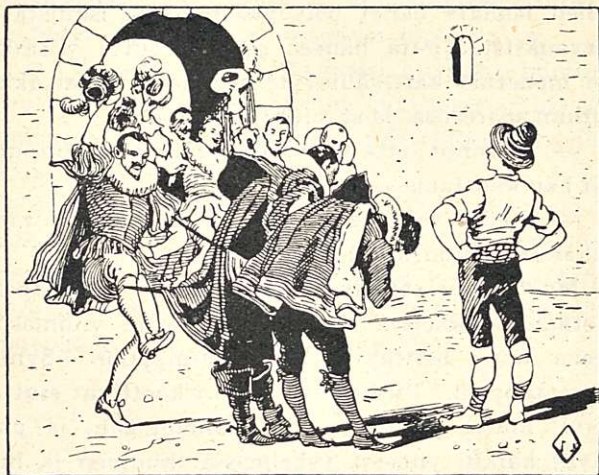
— Toivonpa, että te olisitte minun sijassani, mutisi hän konstaapeleille.

— Oletko vaiti, ärjyi ylikonstaapeli ja suuntasi ankaran nyrkiniskun hänen päätänsä kohti.

Mutta isku sattuikin erästä toista konstaapelia suoraan otsikkoon. Puolisokaistuna ja vimmastuneena tämä heittäytyi lyöjän kimppuun. Syntyi hurja tappelu. Toiset konstaapelit koettivat erottaa heitä, mutta joutuivat itse käsikähmään, ja pian olivat kaikki yhdessä rykelmässä, huutaen ja hui-mien. Se oli hirveä meteli.

Zerbino jätti vartiensa pehmittämään toisiansa, minkä halusivat, ja käveli rauhallisesti linnaa kohti. Silloin hän äkkiä kohtasi joukon hovimiehiä, jotka kamariherra oli lähettänyt ottamaan prinsessan sulhasta vastaan. He olivat saaneet käskyn olla hyvin kohteliaita, ja he tekivätkin senvuoksi mitä kun-nioittavimpia kumarruksia halonhakkaajalle. He huiskuttivat hattujaan, pokkuroivat ja kursailivat.

Zerbino itse tervehti heitä hyvin kohteliaasti, mutta kun he eivät ollenkaan aikoneet lakata liehimisistään, vihastui hän viimeiseltä.

— Nyt te olette pokkuroineet kylliksi, huusi hän. Tanssikkaa nyt!

Heti hovimiehet alkoivat tanssia. He tervehtivät ja tanssivat, tanssivat ja tervehtivät yhtenä vilinä. Zerbino asteli edelleen, ja niin hän tuli linnaan, molemmilla puolillaan rivi hienoja hoviherroja, jotka nauroivat ja huiskuttivat hattujaan. Olipa se oikein hupaisa näky.

Kuningas istui arvokkaana valtaistuimellaan, ministeri teroitti lyijykynäänsä, Aleli huokaili, ja hovimiehet ja hovinaiset seisoivat juhlallisessa rivissä, kun ovet yhtäkkiä avattiin ja Zerbino astui sisään tanssivan joukon seuraamana.

Halonhakkaaja ei näyttänyt olevan hämillään ympäröivästä komeudesta. Hän kumarsi kuninkaalle ja heittäytyi tuolille istumaan niin mukavasti kuin suinkin.

— Isä, huudahti Aleli, tämä on juuri se puoliso, jonka olet minulle antanut. Eikö hän ole kaunis? Eikö hän näytä ylhäiseltä?

Kuningas kuiskasi ministerille:

— Puhukaa te miehelle, mutta niin varovasti kuin mahdollista. Hän näyttää vaaralliselta. Sellainen hirveä ikävyys! Aina sitä pitää olla vaan huolta huolen päälle!

— Rauhoittukaa, teidän majesteettinne, kuiskasi ministeri. Minä kyllä hoidan asian hienolla tavalla. Ja sitten hän huusi halonhakkajalle:

— Nouse heti! Luuletko, että on lupa istua kuninkaan läsnäollessa? Kuka sinä oikein olet? Oletko sinä valepukuinen prinssi? Vai oletko noita? Minä kyllä puserran sinusta totuuden esille.

— Minä en ole noita sen enempää kuin sinäkään, senkin pallukka, vastasi Zerbino äkäisesti nousematta istualtaan.

Ministeri aivan vimmastui tästä julkeudesta.

— Teidän majesteettinne, huusi hän, tehkää oikeutta! Poltattakaa heti tuo noita, tuo roisto, tuo —

— Jatka sinä vaan, sanoi Zerbino tyynesti. Hauku vaan, poikaseni, hauku enemmän!

Ministeri oli tukehtua kiukusta:

— Teidän majesteettinne, oikeus vaatii — hauhau — että tämä noita — hauhauhau — että hänet — hauhauhau — hirtetään — hauhau — poltetaan — hauhauhau — —

Ja ministerin puhe päättyi äkäiseen haukuntaan.

Kuningas katsoi ministeriinsä hämmästyneenä, mutta Aleli meni suoraa päätä Zerbिनon luo ja istui hänen viereensä.

— Sinä olet minun sulhaseni, sanoi hän, sinun kohtalosi on minun kohtaloni.

Salissa syntyi hirmuinen hämminki. Hovinaiset peittivät kasvonsa käsillään häpeästä, ja hovimiehet näyttivät hyvin närkästyneiltä. Se oli oikein julkinen häväistys.

— Onneton, huusi kuningas. Sinun käytöksesi on kauhea. Ja hän lisäsi:

— Vartiat, vangitkaa heidät molemmat! Menköt he keskenään naimisiin, ja pankaa heidät sitten veneeseen satamassa ja viekää heidät merelle. Selviytyköt sitten, miten osaavat!

Mutta juuri kun heitä vietiin, heltyi kuninkaan sydän.

— Tytär parkani, mikä sinut perii niin yksinäisenä ja hyljättynä?

Ja hän käski:

— Vartiat, ottakaa ministeri ja pankaa hänet mukaan! Häneltä on niin hyvä kysyä neuvoa. Minulle on lohduksi, kun tiedän, että tyttärelläni on niin ymmärtäväinen mies saattona.

Ministeri seiso i suu ammoltaan hämmästyksestä ja säikähdyksestä. Mutta vartiat tarttuivat häneen ja laahasivat hänet mukanaan, välittämättä hänen huudoistaan, uhkauksistaan, kyynelistään ja rukouksistaan. Hänet viskattiin veneeseen. Ja kohta he olivat kolmin keskellä merta pienessä vene-pahasessa.

*

Oli ihana, tähtikirkas yö. Zerbino istui perässä ja hyräili synkkää laulua. Aleli pysyi uskollisesti hänen rinnallaan eikä huolehtinut uusista huomista.

Mutta ministeri virui veneen pohjalla ja syyti Zerbinolle herjauksiaan:

— Mihin me nyt joudumme, viheliäinen velho? ärhenteli hän.

Zerbino ei kuunnellut hänen mielenpurkauksiaan.

Hän hyräili rauhassa laulujaan. Mutta äkisti hän sanoi:

— Minun on nälkä. Haluaisin vähän viikunoita ja rusinoita.

Ministeri huudahti hämmästyksestä. Laatikko viikunoita ja rusinoita tulla tupsahti veneeseen aivan hänen viereensä.

— Oh, nytpä sain ilmi sinun salaisuutesi, mutisi hän. Sinä et näy sitä itse tietävän. Sinä saat siis kaikki mitä haluat! Minä kyllä osaan ottaa hyödyn sinun taidostasi.

Hän astui Zerbinon luo, ojensi hänelle laatikon ja sanoi nöyrästi:

— Teidän armonne halusi äsken vähän viikunoita ja rusinoita. Tehkää niin hyvin! Ja antakaa anteeksi entiset puheeni. Se ei ollut todella tarkoitettua, vaan minä puhuin houreessa. Minä oikeastaan olen tämän avioliiton aikaansaaja, kuten teidän armonne toivoakseni muistaa.

— Nyt minun on päästävä Alelinkin suosioon, ajatteli ministeri sitten. Ja hän sanoi Zerbinolle:

— Teidän armonne muistaa kai, että te menitte naimisiin eilen illalla? Eikö olisi soveliasta, että te antaisitte kuninkaalliselle morsiolenne lahjan?

— Sinä olet väsyttävä, pallukka, mutisi Zerbino. Sinä tapat minut lörpötykselläsi. Mistä minä ot-

taisin morsiuslahjan? Meren pohjastako? No, sukella itse sinne ja pyydä kaloilta koriste!

Tuskin ne sanat oli sanottu, ennenkuin ministeri vierähti veneestä ikäänkuin näkymättömien käsien viskaamana ja katosi aaltojen alle.

Zerbino popsi rauhassa viikunoitaan välittämättä onnettomasta ministeristä. Mutta äkisti tämä taas sukelsi näkyviin. Halonhakkaaja sieppasi häntä tukasta ja veti hänet veneeseen. Ihmeellistä! Paksu mies piteli hampaissaan timanttikorua, joka kiilsi kuin tähti yössä.

Henkeä vedettyään hän sanoi:

— Tämän lahjan kalat ovat antaneet ihanalle Aleli prinsessalle. Teidän armonne näkee, kuinka uskollinen palvelija minä olen. Ja minä toivon saavani tulla teidän armonne ministeriksi läheisessä tulevaisuudessa.

Zerbino ei kuunnellut kelpo ministerin sanoja, vaan söi edelleen viikunoitaan ja rusinoitaan.

— Teidän armonne, alotti ministeri jälleen hetkisen kuluttua, ettekö laisinkaan ajattele vaimoanne, prinsessaa? Tämä heikko vene voi kaatua milloin tahansa. Eikä se ole sopiva alus niin hienolle herrasväelle.

— Minä viihdyn tässä hyvin, sanoi Aleli.

— Mutta, armollinen neiti, ettekö muista, kuinka kauniin laivan Caprin ruhtinas lähetti Salernoon,

kun hän kosi teitä? Se oli pelkkää mahonkia ja välkkyi kullasta ja norsunluusta. Ettekö muista, että purjeet olivat silkistä, ja että salonki oli koristettu kuvastimilla lattiasta kattoon? Se oli ruhtinaallinen laiva, se! Eihän kai herra Zerbino tahtone olla huonompi, hän, joka on niin mahtava, niin ylhäinen ja niin hyvä.

— Hän on lystikäs, tuo ukko, sanoi Zerbino. Yhäti hän puhuu ja lörpöttelee. Tahtoisinpa saada sellaisen laivan, vain siksi jotta hän pitäisi suunsa.

Samassa Aleli säpsähti ja halonhakkaajan silmät lensivät selälleen.

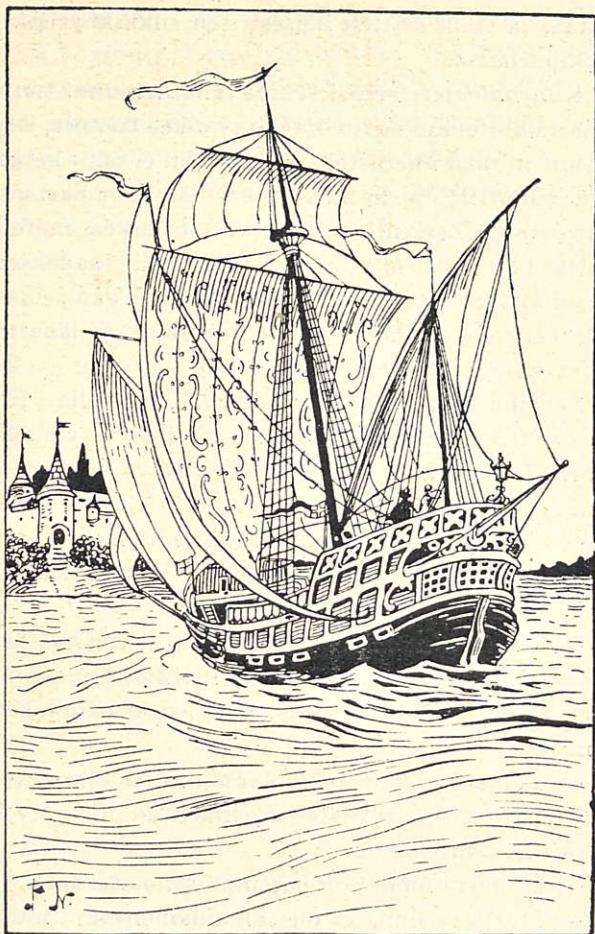
He olivat komeassa laivassa, joka ylpeänä kuin joutsen liukui aaltojen yli. Ministeri juoksi antamaan käskyjä miehistölle. Mutta ei niin sielua näkynyt laivassa, ei kannella eikä kannen alla.

— Onko teidän armonne tyytyväinen minun palveluksiini? kysyi ministeri ja kumarsi Zerbinolle.

— Vaiti, lörpöttelijä, sanoi halonhakkaaja. Toivon että pitäisit suusi kiinni aamuun asti, niin että saan olla rauhassa.

Ministeri meni laivan ruokasaliin ja istahti pöytään. Siihen oli katettu monta ja hienoa herkkua. Hän antoi makean maistua ja joi viiniä lasin toisensa jälkeen, kunnes maailma alkoi kieppua hänen silmissään.

Mutta Zerbino ja Aleli jäivät istumaan laivan kannelle. Lumottu laiva kiiti nopeasti pitkin meren

Lumottu laiva kiiti nopeasti pitkin merenpintaa.

pintaa, ja tuuli soitteli iloisesti sen silkkiköysissä ja silkkipurjeissa.

Kun ministeri heräsi seuraavana aamuna, tuntui hänestä kuitenkin kovin ikävältä kulkea laivalla, jossa ei ollut mitään miehistöä. Hänellähän ei ollut ketään ketä puhutella tai kärkeä. Siksi hän niin hartaasti tahtoi, että Zerbino olisi halunnut laskea maihin. Mutta hän ei tiennyt miten menetellä saadakseen halonhakkaajan toivomaan oikein päin, ja hän pelkäsi, että taas joku vaarallinen toivomus saattaisi lähettää hänet kalojen valtakuntaan.

Zerbino oli havahtunut ja hyvällä tuulella. Hän alkoi pitää prinsessan seurasta. Aleli istui puhellen hänen kanssaan, kuinka suloista olisi asua pienessä majassa aivan yksikseen.

— Pieni maja ja lehmä ja muutamia kanoja, mutisi Zerbino. Niin, se ei ehkä olisi niin tyhmää.

Ministeri vapisi pelosta ja hädestä.

— Teidän armonne, huudahti hän epätoivoissaan, ettekö näe tuota linnaa? Suuri marmorilinna puis-tojen ja puutarhojen keskellä. Eikö se ole paljon kau-niimpaa?

— Linnako, sanoi Aleli. Linna, missä emme koskaan saisi olla rauhassa hovimiehiltä ja palveli-joilta! Ei, varjelkoon!

— Ei, pieni mökki on parempi, sanoi Zerbino.

— Mutta se linna ei ole samanlainen kuin muut,

sanoi ministeri, jonka pelko teki kekseliääksi. Siinä ei ole hovimiehiä eikä palvelijoita. Siinä saa olla aivan yksikseen ja tulee kuitenkin hyvin palvelluksi, sillä huonekaluilla on jalat ja seinillä korvat.

— Onko niillä kielikin? kysyi Zerbino.

— On kyllä, sanoi ministeri, ne voivat puhua ja sanoa kaikki. Mutta ne ovat vaiti, milloin niin tahdotaan.

— No, silloinhan ne ovat viisaammat kuin sinä, sano Zerbino. Sellaisen palatsin minä haluaisin. Tänne se heti paikalla!

— Kas, tuolla se onkin, huudahti prinsessa.

Ja samassa laiva laski rantaan. Mahtava linna kohosi heidän edessään. Ministeri juoksi edeltä, kiiti ylös korkeita marmoriportaita ja koputti portille.

— Mitä tahdot, muukalainen? kysyi portti häneltä.

— Puhutella tämän linnan omistajaa.

— Se on herra Zerbino, vastasi portti. Ja kun halonhakkaaja ja Aleli tulivat, avaantui portti itsestään.

He astuivat avaraan eteiseen ja siitä linnan saleihin.

— Täällä on hyvin kaunista, sanoi Aleli. Mutta täällähän ei ole tuoleja mihin istua.

— On kyllä, tässä me olemme, kuului kimeitä ääniä, ja kolme tuolia tuli juosta töpyttäen toinen toisensa jäljestä.

— Olisipa hyvin hauskaa saada hiukan aamiaista, huokasi ministeri.

— Niin, sanoi Zerbino, mutta missä on pöytä?

— Tässä minä olen, huusi pöytä ja pujahti saliin.

— Miten hupaista, sanoi Aleli, mutta meillähän ei ole mitään ruokaa!

— Täss' ollaan, täss' ollaan, piipittivät lautaset ja kulhot ja lensivät pöydälle. Ne olivat herkkuja täynnä. Ja sitten alettiin syödä.

— Herra Zerbino, sanoi ministeri, te näette, mitä olen tehnyt teidän hyväksenne. Tämä on kaikki minun työtäni.

— Sinä valehtelet, kuului jokin ääni sanovan. Seinä oli puhunut.

— Teidän armonne, sanoi ministeri nolona, älkää uskoko tuota panettelua. Minä olen aina puhunut totta.

— Sinä valehtelet, kuului katosta.

Ministeri oli tuskassa. Hän kääntyi taas Zerbinoon.

— Teidän armonne, miksi tahdotte elää täällä yksinänne? Eikö olisi hauskeempaa olla kuninkaana ja pitää ympärillään koreita hovimiehiä ja sotaväkeä ja alamaisia, jotka hurraisivat teille linnasta ajaessanne? Ja minähän voisin olla teidän ministerinne.

— Älä välitä siitä, mitä hän sanoo, kuiskasi Aleli. Täällä on niin suloista olla. Me jäämme tänne.

Ministeri kuuli, mitä hän sanoi.

— Niin, tietysti täällä on viehättävää. Niin minustakin tuntuu.

— Sinä valehtelet, kuului taas ääni sanovan.

— Etkö koskaan voi olla valehtelematta, huusi Zerbino vihastuneena. Mene kuuhun, jotta pääsen kuulemasta sinun juttujasi!

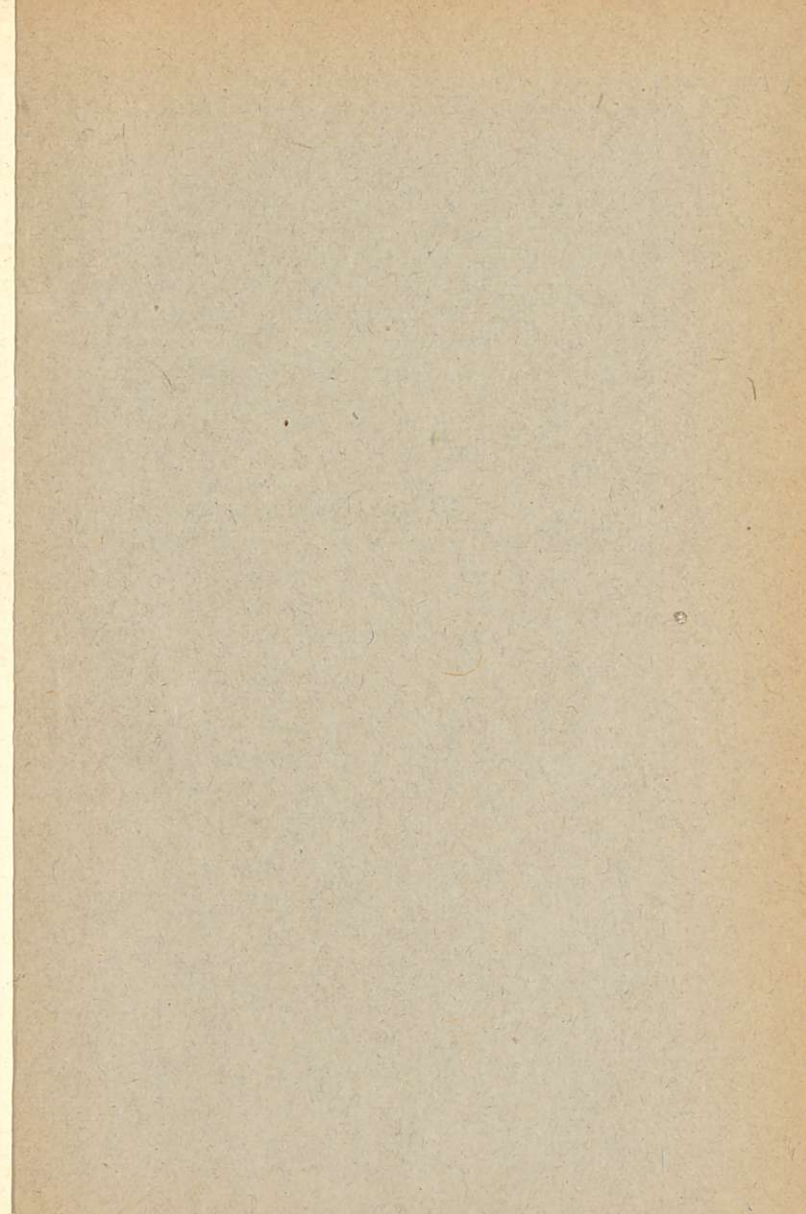
Se oli ajattelemattomasti sanottu sana. Sillä heti poloinen ministeri lensi katon läpi kuin nuoli kadoten avaruuteen. Sen koommin ei ole kukaan häntä nähnyt.

*

Aleli ja Zerbino elivät kauan onnellisina lumotussa linnassaan. Välistä vanha kuningas, joka oli sopinut heidän kanssaan, tuli lyhyelle vierailulle. Muuten he elivät aivan itsekseen. Mutta missä huonekaluilla on jalat ja seinillä korvat, siellä voi olla yksin, semminkin jos on niin onnellinen, että saa kaikki mitä haluaa.

Ja Zerbino, joka Alelin seurassa oli luopunut arkuudestaan ja juroudestaan, kiitti monesti hyvää haltiatarta hänen lahjastaan ja arveli, että haltiatar oli maksanut hänen pienen apunsa oikein rehellisesti.

The first part of the book is devoted to a general
introduction of the subject. The author discusses
the importance of the study and the scope of the
work. He then proceeds to a detailed examination
of the various aspects of the problem. The second
part of the book is devoted to a detailed
examination of the various aspects of the problem.
The author discusses the various aspects of the
problem and the various methods of solution.
The third part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The fourth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The fifth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The sixth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The seventh part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The eighth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The ninth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.
The tenth part of the book is devoted to a
detailed examination of the various aspects of the
problem. The author discusses the various aspects
of the problem and the various methods of solution.

Pääskysen kirjasto v. 1914

Ilmestyy kerran kuussa 32-sivuisena, kuvitetuna vihkona ja maksaa koko vuodelta ainoastaan 1 mk. 80 p., puolivuodelta 90 penniä.

Vuonna 1914 liitetään kirjastoon maailmankuulun kirjailijan *Henryk Sienkiewiczin* hauska ja jännittävä seikkailukertomus **Erämaiden halki**, puolankielestä käännettynä. Tässä kirjassaan tunnettu kirjailija kuvailee englantilaisen tytön ja puolalaisen pojan seikkailuja Afrikan tuntemattomissa erämaissa. Lapset saavat kärsiä sanomattomia vaivoja ja vastuksia matkallaan. Miten heidän ihmeelliset seikkailunsa Afrikan asumattomissa seuduissa päättyvät, sen saa jokainen lukea itse kirjasta.

Tilattava kaikista kirjakaupoista, postitoimistoista, Kustannusosakeyhtiö Otavan asiamiehiltä tai suoraan kustantajalta.

Ruvetkaa heti asiamieheksi! Palkkiona myönnämme tilausten kerääjille käteiskaupassa:

3—10 kappaleen tilauksesta 15 % sekä
11 kappaleen ja suuremmasta tilauksesta 20 %

tilatun määrän yhteenlasketusta kirjakauppahinnasta.

Tilaukset ovat osoitettavat lähimpään kirjakauppaan, jollekin meidän maaseutuasiamiehellemme tahi suoraan meille.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.